

בעניין:

זגייר, ת.ז.
מכפר עקב (שכונת זגייר) ירושלים

ע"י ב"כ עוה"ד חוה מטרס-עירון (מ.ר. 35174) ו/או
יוסי וולפסון (מ.ר. 26174) ו/או לינה אבו-מוך זועבי
(מ.ר. 33775) ו/או שירין בטשון (מ.ר. 32737) ו/או גיל
גן-מור (מ.ר. 37962) ו/או סיגי בן-ארי (מ.ר. 37566)
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של די"ר לוטה זלצברגר
- ע.ר.

רח' אבו עוביידה 4, ירושלים 97200
טל: 02-6283555 פקס: 02-6276317

התובע

- נגד -

1. **מדינת ישראל**
2. **קפטן לואי**

באמצעות פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל אביב 64921
טל: 03-6970282 פקס: 03-6918541

הנתבעים

מהות התביעה: כספית, נזיקית
סכום התביעה: 92,501 ₪

כתב תביעה

עניינה של התביעה

1. המעשים שביסוד תביעה זו נמנים עם הבזויות שבעברות המבוצעות בידי אנשי כוחות הביטחון של מדינת ישראל לזרועותיהם – ביזה ושימוש לרעה בכוח כלפי אזרחים בבתיהם.

ביזת אזרחים בידי לוחמים ימיה כימי המלחמות. יש הנוטים לשייכה, תוך גינויה, ללהט הקרב.

בית הדין הצבאי לערעורים, מפיו של אבי"ד, השופט אלוף ישי בר, החמיר משמעותית בעונשו של חייל בוזז והוקיע בנחרצות את התופעה הנקלית של ביזה והתעמרות באזרחים בידי חיילים.

"חייל העושה מעשים אסורים בשעת לחימה פוגע בכבוד האדם הנכבש... הביזה וההתעמרות באויב הן חלק מתופעות מכוערות הנלוות, או עלולות להילוות לחימה... מובן אפוא כי דווקא שאון המלחמה ולהט הלחימה מחייבים לחזק ולהגביר את הקול המוסרי – קולם של מפקדים ולוחמים בצה"ל – קול צלול וברור, המתגבר על הרוע... והמוקיע את עבירת הביזה באומרו: 'לא יעשה כן במקומנו'". ע' 62/03 **התובע הצבאי הראשי נ' סמל אלכסנדר אילין**, תק-צב 2003(2), 48, פסקה ה.1. (להלן: **עניין אילין**).

בין היתר בחר אב בית הדין לצטט בהרחבה, מספר מברקים ששלח, בעיצומה של מלחמת השחרור, שר הביטחון מר דוד בן-גוריון, אל המפקדים בחזיתות השונות. במברקים חוזרת הפקודה החד משמעית, שאין דומה לה בחריפותה:

"...נגד כל ניסיון של שוד מצד חיילינו יש להשתמש במכונת-יריה בלא רחמים. עליך להודיע איך אתה מבצע הוראה זו." (ההדגשה בפסק הדין).
(שם: פסקה ה.4).

אם כך לעת קרבות, קל וחומר בנסיבות של חיי שיגרה, הגם עגומים, כפי שהדבר בענייננו, לא ניתן להפריז בגינוי מעשי הביזה.

2. עניינה של התביעה בנסיבות חמורות במיוחד בהם בוצע מעשה הביזה. אפילו ימצא צידוק לכניסה באמצע הלילה לביתה של משפחה בשכונת מגורים בצפון העיר ירושלים, לשם ביצוע חיפוש ומעצר של אחד מבניה, אין כל צידוק שבדין שיעמוד למבצעים, אם פעלו תוך שימוש בכוח וסיכון כל בני המשפחה באופן לא סביר.

תחת מעטה ההילה של השב"כ, של כוח ועצמה להזיק, מטיל האימה, אותה דאג איש השב"כ להפגין במהלך כל האירועים, ותוך ניצול ההיכרות עם האוכלוסייה הפלסטינית ואורחותיה ועם מצבה הנחות, בחרו **אחדים** מן הכוח להשליט טרור, לפזר איומים, לבזוז ולהשחית את נכסי המשפחה, ולחזור ולא לחדול מלאיים על התובע, כדי "לשכנעו" למשוך את תלונתו ולחדול מלפעול למימוש זכויותיו שבדין.

"מבחינה משפטית ומוסרית יש להבחין, הבחן היטב, בין שימוש בכוח, הנדרש לשם ביצוע המשימה הצבאית המותרת – באופן מידתי, הנגזר מנסיבות הלחימה – נגד לוחמים, לבין שימוש לרעה בכוח, נגד אוכלוסייה אזרחית... 'החייל ישתמש בנשקו ובכוחו לביצוע המשימה בלבד, אך ורק במידה הנדרשת לכך, וישמור על צלם אנוש אף בלחימה. החייל לא ישתמש בנשקו ובכוחו כדי לפגוע בבני אדם שאינם לוחמים ובשבויים, ויעשה כל שביכולתו למנוע פגיעה בחייהם, בגופם, בכבודם וברכושם' צו מוסרי זה לעולם עומד" (שם: פסקה ה.2).

3. ועניינה של תביעה זו בפגיעה אלימה באינטרס הציבור: בזלזול מופגן בזכויות אדם בסיסיות וחוקתיות, ולרבות, להליך הוגן - בבסיסו חקירה עניינית של תלונה ומיצוי הדין עם העבריינים - ובציפייה הלגיטימית, של התובע ושל האינטרס הציבורי כאחד, שעניינים כגון אלה המפורטים כאן, לא ייסגרו "בינינו", בין המסתתרים מאחורי כינויים ותחת מעטה החשאיות.

"לא פעם נלחמת הדמוקרטיה כאשר אחת מידיה קשורה לאחור. חרף זאת, ידה של הדמוקרטיה על העליונה, שכן שמירה על שלטון החוק והכרה בחירויות הפרט, מהוות מרכיב חשוב בתפישת בטחונה. בסופו של יום, הן מחזקות את רוחה ואת כוחה ומאפשרות לה להתגבר על קשייה". (בג"ץ 5100/94 הועד הציבורי נגד עינויים נ' ממשלת ישראל, (טרם פורסם)) דברים אלה יפים גם לענייננו. "דנ"פ 7048/97 - פלוניס נ' שר הביטחון, פ"ד נד(1), 721, עמ' 745-744.

4. תביעה זו מציבה בפני בית המשפט הנכבד, לפותים זה בזה, את דמותם של הכוח המשחית והפגיעה האנושה שהוא פוגע במרקם היחסים, המפרפר, המתקיים עם בני האדם הפלסטינים, שהמדינה בחרה לספחם לעצמה, ואת מצבם של בני אדם אלה, שאיתרע מזלם ושגרת חייהם מנוהלת באמצעות כוח זה, שנים על שנים על שנים...

ראוי, כי פסק הדין המעמיק והנחרץ **בעניין אילין**, יהווה ציון דרך לאורו יהלכו הנתבעת ושלוחיה: זרועות הביטחון, **כולן**, מזה, ומערכת אכיפת החוק הפלילית והאזרחית, מזה.

בית המשפט הנכבד מתבקש לתת ביטוי למדיניות המשפטית הראויה שתהלוך את הצבר האירועים בתביעה זו ושלא תיפול מזו שמצא לנכון לקבוע אב"ד, השופט, אלוף בר, בעבירת הביזה **בעניין אילין**; וביתר תוקף, כאן, כאשר מדובר באיש שב"כ מתוחכם ועטור הילה, מזה, והתובע ובני ביתו, בני אדם מן השורה, שלא חטאו, מזה, והכול כמתואר להלן.

5. בית המשפט הנכבד מתבקש ליתן פסק דין אשר ייתן ביטוי לפיצוי שעל הנתבעת לפצות את התובע בגין סבלו ונזקיו, ההולם את ערכיה של מדינת ישראל והחברה בישראל;

ובנדון, הולם אף פיצוי עונשי בגין המעשים הבזויים של שלוחי הנתבעת ובגין דרך טיפולה היא, הנרפית והמרושלת, בגרורות שמשלחת "תרבות" החיפושיים, כעולה מפרטי האירועים. למען תדע הנתבעת, תפנים ותתעשת, תפעל בנחרצות ותשרש "תרבות" בזויה ונפסדת זו של כל הזרועות הפועלות מטעמה.

הצדדים

6. **התובע**, יליד 1949, תושב ירושלים נושא תעודת זיהוי כחולה, נשוי ואב לשמונה ילדים, תושב כפר עקב ובעלים של בית, בן שתי קומות (להלן: **הבית**), בו מתגורר התובע עם משפחתו.
7. בכל הזמנים הרלבנטיים לתביעה זו, נמצא הבית בשטח השיפוט של עיריית ירושלים, באזור שנכבש ב-1967 והוחל עליו המשפט והמנהל של מדינת ישראל.
8. בזמנים הרלבנטיים לתביעה, היה התובע בעלים של מתפרה ביריחו, אותה נאלץ לסגור בשל האיסור שהוטל על כניסתו ליריחו, כתושב ישראל. עובר לסגירת המתפרה, מתחילת שנות השמונים, עמד התובע בקשרי מסחר הדוקים עם לקוחות פלסטינים וישראלים.
9. מזה שנים ארוכות מייצג התובע את הרבים בפני רשויות השלטון השונות, לרבות: דובר הוועדה של שכוונת צפון ירושלים, האמונה על הטיפול, מול עיריית ירושלים, בשאלות של מרקם החיים של שכוונת צפון ירושלים ומחסום קלנדיה; נציג ודובר הוועדה של משפחות האסירים בירושלים (לעת הזו שניים מבניו הם אסירים ביטחוניים המרצים עונשי מאסר בבית כלא ישראלי); בשנות השמונים כובד התובע מספר פעמים בתואר "יקיר משטרת ישראל" אשר ביטא את הוקרת המשטרה הדרומית כלפיו. בנוסף כיהן התובע במשך עשור כיו"ר נבחר של בעלי המתפרות בירושלים ויריחו.
10. **נתבעת 1**, מדינת ישראל, (להלן: **הנתבעת**) הינה והייתה בכל הזמנים הרלבנטיים לתביעה זו המעבידה ו/או המעסיקה ו/או האחראית על אנשי כוחות הביטחון – שירות הביטחון הכללי (להלן: **השב"כ**) וחיילי צה"ל - שפעלו בעיר ירושלים בכלל ובמקום האירועים, שיפורטו להלן, בפרט.
- נתבע 2**, "קפטן לואי", (להלן: **הנתבע**, או **הקפטן**) שפרטיו אינם ידועים לתובע, היה בכל הזמנים והמקומות הרלבנטיים לתביעה זו, שלוח של השב"כ.

העובדות

חיפוש

11. חיילים רבים הקיפו את הבית בסמוך לשעה 30:2, אור ליום ה-3.4.2003.
12. קולות העירו את התובע משנתו. מבעד לחלון ראה את החיילים. התלבש, ירד ופתח את דלת הבית.
13. חייל אמר לתובע, כי באו לערוך חיפוש בבית. צו חיפוש לא הוצג. עילת חיפוש לא נמסרה.
14. מספר חיילים (להלן: **המאבטחים**) נכנסו אל הבית.
15. בתוך זמן קצר, כמצוות המאבטחים, ירדו אשת התובע וחמשת ילדיו שהתגוררו בבית, אל הקומה הראשונה והתקבצו בסלון. ביניהם הבן ____.
16. משהתאספו כולם, ביקשו **המאבטחים** לעלות לקומה השנייה. התובע עמד על זכותו, שבדין, ללוותם בעת החיפוש בבית. בקשתו נענתה בחיוב וללא היסוס.
17. **המאבטחים** הלכו בעקבות התובע וסרקו את כל חדרי הבית. במהלך הסריקה, התנהגו כראוי ולא גרמו נזקים בבית.

18. **המאבטחים** יצאו. אל הבית נכנסה קבוצת חיילים (להלן: **המחפשים**). נכנס עמם אדם, אשר התובע התרשם, כי הוא איש שב"כ ואחראי על החיילים. התובע ביקש מאיש השב"כ להזדהות. הלה סירב. (להלן יכונה **הקפטן**).
19. התובע, תושב ישראל המתגורר בישראל, ביקש, כי **הקפטן** יראה לו צו חיפוש, ויסביר מדוע נערך החיפוש לא ע"י המשטרה הכחולה ו/או מג"ב ומדוע הגיעו ללא שוטר. (בשל כך עמד התובע בתוקף, כי החיילים לא יממשו כוונתם ולא יערכו חיפוש גופני על בנות המשפחה וכך היה). על כל אחת משאלותיו ענו לתובע בצעקה ובגסות: "תשתוק".
20. גם דרישת התובע, כדין, להתלוות אל **הקפטן והמחפשים**, שהחלו לעלות לקומה השנייה, סורבה באיום בנשק, בגסות, בקללות ובצעקות.
21. **הקפטן** הורה לחייל (להלן: **השומר** או **השומרים**) להושיב את התובע, לשמור עליו, תוך כיוון הנשק כלפיו, ולמנוע ממנו לדבר עם אשתו וילדיו. כך נעשה.
22. בנוסף הורה "**הקפטן**" לשמור גם על כל יתר בני המשפחה. הבן ____ הושב בנפרד לא הרחק מאמו ואחיו. **שומרים** שמרו עליהם בנשק מכוון כלפיהם.
23. יצוין, כי חודשים ספורים עובר לאירוע דנן, השתחרר הבן ____ ממאסר של מספר חודשים, ככל הידוע לתובע, בגין חברות בתא סטודנטים של התנועה האיסלמית.
24. התובע ראה את בני משפחתו במצוקתם, אך לא היה לאל ידו להושיעם. ארבעת הילדים ואמם ישבו בעת החיפוש, שנמשך כשעה וחצי, תחת קני הרובים, מאוימים ומבועתים.
25. החיפוש בקומה השנייה הסתיים. **הקפטן** התריס בפני התובע, בזלזול, כי הם, **המחפשים**, "עשו את הבית לא נקי". (הבהרה להלן).
26. חיילים נוספים (לא המחפשים) ערכו חיפוש בקומה הראשונה. בין היתר פרקו את מושבי הכיסאות. מתחת לאחד מהם מצא חייל סכום כסף, כמאתיים ₪ בשטרות ובמטבעות. החייל, שמצא את הכסף, מסר אתו לתובע.
27. החיילים שחיפשו בקומה הראשונה התחשבו במצוקת המשפחה ונהגו כלפיה בחמלה. הם לא גרמו נזק במהלך החיפוש.
28. במטבח, שבקומה הראשונה, הבחין **הקפטן** בתמונה של מסגד אל אקצה, והורה לחייל להביא אליו את התובע ובגסות דרש הסברים. התובע השיב, כי מקורה באירוע לכבוד המסגד, הנערך באופן מסורתי בישראל, באום אל-פחם; והוסיף כי הימצאותה בבית אינה בלתי חוקית, שהרי הופצה בכמאה אלף עותקים, בין היתר, בקרב ערביי ישראל.
29. על כך התפתח דין ודברים בין **הקפטן** לתובע. במהלכו איים **הקפטן** על התובע, כי בעירק היו יורים בו בראשו ומחסלים אותו על המקום, משום שהוא אבא של רוצחים. ובכלל, יש לו מזל שתפסו את בניו חיים, וכי הוא, **הקפטן**, עוד ישוב ויהפוך את ביתו. (כאמור, העילה לכניסת הכוח אל הבית לא נמסרה לתובע והימים ימי מלחמת ארה"ב בעירק).
30. התובע העז ואמר, כי למזלו הוא, התובע, ישראלי החי במדינת חוק וכי החוק מגן עליו כמו על כל הישראלים. זאת, כך הקפיד לציין, שינן באוזניו מר ____ בן-גוריון, מנכ"ל "אתא", עמו עמד, בעבר, בקשרי עבודה. את "**הקפטן**" שאל האם הוא, **הקפטן**, חי ופועל במדינת חוק, או בעירק?
31. החיפוש הסתיים. הבן ____ נעצר. צו מעצר לא הוצג ועילת מעצר לא נמסרה.
32. בפני הוריו ואחיו הקטינים, אזקו חיילים את ידיו מאחורי גבו וקשרו את עיניו. חיילים גררוהו מן הבית בדחיפות ובעיטות לאורך השביל המוליך אל הכביש. כך, חרף העובדה, ש ____ לא גילה שמץ התנגדות בכל מהלך החיפוש והמעצר ושעתה בוודאי לא סיכן איש מהחיילים, הוציאוהו אלה מן הבית באלימות קשה.

33. בסמוך לשעה 4:00 לפנות בוקר עזב הכוח את הבית. התובע שב וביקש מהקפטן להזדהות. "קפטן לואי", אמר האיש.

34. בצאתם, ראה התובע כי אחד מהכוח נושא בידו שקית. הקפטן או מי מהכוח, לא הראה לתובע מה הם לוקחים עמם, לא מסר קבלה, או מסמך כלשהו ולא החתים את התובע על מסמך כלשהו, המפרט את שהוציאו מהבית.

נוכח פני הנזקים

35. בקומה השנייה קידמה את התובע תכולת פח האשפה, שהובא מהמטבח ותכולתו פוזרה במכוון על השטיח בחדר ההסבה.

36. חדר הבנים היה הרוס: ארונות שבורים, מזרונים קרועים, תכולת הארונות פוזרה לכל עבר וחפצי בית שונים הושחתו והושלכו לתוך הארונות ועל הרצפה.

מצ"ב תמונות הממחישות את הנזקים מסומן **נספח א'** לכתב התביעה

37. בחדר השינה שלו הבחין התובע, כי מזרון המיטה הוסט ממקומו. מתחת למזרון נהג התובע לשמור מזומנים שהיו ברשותו. להוותו גילה, כי סכום כסף בסך \$5,000 בשטרות, שהיה ברשותו באותו היום, נעלם. לא היה ספק בלבו שהקפטן ואו המחפשים לקחו את הכסף.

38. בנוסף לקחו עמם קטעי קוראן, חלקם מודפסים וחלקם בכתב ידה של אשתו, שהונחו דרך קבע מתחת למזרון כקמע. המחפשים לקחו עמם גם חלק מתכולת מגרת השידה: ההזמנות לטקסי המשטרה הנ"ל ומסמכים שונים הקשורים לעסקיו. אין בידי התובע לשחזר מה בדיוק נלקח.

39. מחדרי הבנים והבנות נלקחו חמישה מכשירי טלפון סלולארי. (שהוחזרו מאוחר יותר כפי שיפורט להלן).

40. התובע סבר לתומו, כי הכסף הוחרם ע"י הקפטן והמחפשים יחד עם החפצים האחרים ויוחזר לו תוך ימים ספורים.

41. ביום ראשון, ה-6.4.2003, פנה התובע למוקד להגנת הפרט (להלן **המוקד**), כדי שסייע לו בטיפול בהשבת הכסף והחפצים שנלקחו ובהטבת נזקיו, כאמור.

42. למרבה הצער, מנוסים עובדי המוקד בכגון דא. הנסיבות, כמתואר לעיל, העלו חשד כבד, כי באשר לסכום של \$5,000, אין המדובר בהחרמה, אלא בביזה. אשר על כן הופנה התובע להגיש תלונה במשטרת ישראל וכך עשה בו ביום. (להלן: **התלונה**).

43. האמור לעיל יכונה להלן **אירוע החיפוש**.

במחסום ובבית – מפגשים נוספים עם הקפטן

44. ביום 17.6.03, עת עשה התובע את דרכו במחסום קלנדיה, פנה אליו הקפטן, ופתח עמו בשיחת נימוסין. בראשיתה התנצל על הנזקים שגרמו בבית באותו הלילה והוסיף, כי בכוונתו לבוא לביקור ולהחזיר את הטלפונים שהוחרמו.

45. התובע הודיעו, כי יאפשר לו להיכנס לביתו רק אם יציג בפניו צו מבית משפט, כי הגיש תלונה במשטרה בגין אותו "ביקור" וכי בכל הקשור לנזקי החיפוש עליו לעמוד בקשר עם עורך דינו מהמוקד, שם גם יוכל למסור את כל שלקח.

46. הקפטן שאל את התובע אם הוא מתכוון גם לכסף ואמר, בנימה מאיימת, כי במדינת ישראל קיים מס הכנסה.

47. מדברים אלה הבין התובע, כי **הקפטן** יודע שהיה כסף בבית ויודע שנלקח וכי הוא מנסה לאיים עליו ולהפחידו, בין היתר, באמצעות רמזים בנוגע למס הכנסה.

48. למחרת, ה-18.6.03, בסמוך לשעה 22:00, הגיע **הקפטן** בליווי חיילים, ברכב צבאי. חייל נשלח אל הבית וביקש מן התובע לצאת אל **הקפטן**. האחרון שב והתנצל על הנזקים ואמר, כי מפקדו הורה לו להחזיר את הטלפונים.

49. התובע סירב לקבל את הטלפונים. לאחר דין ודברים, נדרש התובע לחתום על נייר כלשהו. התובע רשם בכתב ידו שקיבל חמישה פלפונים מקפטן לואי בציון התאריך וקיבל לידו שקית ובה חמישה פלפונים מפורקים.

50. התובע תמה על כך, שבין הפלפונים שהוחזרו היו גם שלושת הפלפונים של הבן _____, ולעומת זאת, המסמכים הקמעות והכסף, רכושו שלו, לא הוחזרו. (כך גם עד להגשת התביעה).

51. אירוע זה יכונה להלן **אירוע המחסום**.

טיפול הרשויות

52. ביום 6.4.03 הגיש התובע תלונה במשטרת ישראל בגין גניבה של \$5,000.

רצ"ב העתק אישור הגשת תלונה מסומן **נספח ב'** לכתב התביעה.

53. ביום 9.4.2003 הפנה בכ"ח התובע, עו"ד בלנק מהמוקד, תלונה למשרד ראש הממשלה ולפרקליטות פיקוד מרכז (להלן פקמ"ז) בגין גניבה והשחתת רכוש במהלך חיפוש ומעצר.

רצ"ב העתק התלונה מסומן **נספח ג'** לכתב התביעה.

למחרת נשלחו לפקמ"ז התמונות שצילם התובע בליל האירוע. (נספח א' הנ"ל)

רצ"ב העתק התלונה מסומן **נספח ג' 1** לכתב התביעה.

54. ביום 12.6.04, לבקשת התובעת לביא מפקמ"ז, נשלחו התמונות הנ"ל בשנית

רצ"ב העתק המכתב הנלווה מסומן **נספח ד'** לכתב התביעה.

55. במכתב מיום 16.6.03, התייחס יוסי צ., מבקר השב"כ, לתלונה מיום 9.4.03. המבקר אישר כי חמשת מכשירי הטלפון הסלולארי, אכן נלקחו לשם בדיקה והוחזרו.

בנוסף עולה מהכתוב, כי התלונה הוגדרה "תלונת ציבור"; כי מאן דהו ערך בירור בגין התלונה על אירוע החיפוש והמעצר; כי "המכונה 'לואי'", דהיינו **הקפטן**, אכן היה בבית, בעת החיפוש והמעצר ואותו " לואי " מכחיש שנטל כסף מבית התובע ואיים עליו במהלך החיפוש.

רצ"ב העתק המכתב מסומן **נספח ה'** לכתב התביעה.

56. ביום 24.6.03, בגין אירוע המחסום, פנתה בכ"ח התובע, עו"ד חזאן, במכתב תלונה חריף אל התובעת לביא בפקמ"ז.

רצ"ב העתק התלונה מסומן **נספח ו'** לכתב התביעה.

57. ביום 27.7.03 פנתה עו"ד חזאן אל התובעת לביא בפקמ"ז, בתזכורת בשל אי מענה על פנייתה מיום 24.6.03 בגין אירוע המחסום.

רצ"ב העתק התזכורת מסומן **נספח ז'** לכתב התביעה.

58. ביום 24.8.2003 שוב התבקשה עו"ד חזאן לחזור ולשלוח את המכתב האמור, היות שזה אינו מצוי במשרדי פקמ"ז. שוב שלחה עו"ד חזאן את כל ההתכתבויות.

רצ"ב העתקי הבקשה והמכתב הנלווה, של עו"ד חזאן מסומן, בהתאמה, **נספח ח'** ו**נספח ט'** לכתב התביעה.

59. ביום 12.10.03, בהעדר מענה, שוב נשלחו לפקמ"ז העתקי ההתכתבות כאמור. הפעם לסרן אברהם.

רצ"ב העתק המכתב הנלווה, מסומן **נספח י'** לכתב התביעה.

60. רק ביום **3.8.04**, שלושה חודשים לאחר שנכתב, התקבל במוקד מכתב, מיום **18.4.04**, בחתימת פרקליט פקמ"ז, סא"ל ליבמן, המתייחס לתלונה מיום 9.4.03 בגין אירוע החיפוש והמעצר, ומאשר כי מ"מ פרקליט מרכז דאז הורה על ביצוע חקירת מצ"ח, ועל סגירת תיק החקירה ביום **11.6.03** מהעדר ראיות מספיקות לטענות המתלונן בדבר גניבת הכסף ואיומים כלפיו.

רצ"ב העתק המכתב, מסומן **נספח יא'** לכתב התביעה.

61. ויודגש: למעט התלונות שמסר התובע מיוזמתו במשטרה ובמוקד, כאמור, בסמוך מאד להתרחשות האירועים, באף אחד מהזמנים דלעיל, לא נאספו ראיות מביתו של התובע בגין התלונה על הגניבה (ביזה), התובע לא זומן למסור את גרסתו לרשויות החקירה והתובע לא אומת עם גרסת "המכונה לוֹאִי".

62. ביום 10.8.04 פנתה עו"ד חזאן, במקביל, לסא"ל ליבמן מפקמ"ז ולסרן לוי ממדור חופש מידע בדובר צה"ל, לקבל עותק מחומר החקירה המוזכר לעיל, מוקדם ככל האפשר.

רצ"ב העתקי הבקשות מסומן בתאמה, **נספח יב'** ו**נספח יג'** לכתב התביעה.

63. משלא נענו הבקשות כאמור, פנתה עובדת המוקד גב' קולן, ביום 28.2.05, למפקד חוליית מעקב ודיווח במפקדת מצ"ח, סג"מ גלעדי, בבקשה לקבל את חומר החקירה האמור.

רצ"ב העתק הבקשה מסומן **נספח יד'** לכתב התביעה.

64. משלא התקבל מענה כלשהו שבה גב' קולן ושלחה ביום 4.4.05, תזכורת נוספת למפקד חוליית מעקב ודיווח במפקדת מצ"ח.

רצ"ב העתק התזכורת מסומן **נספח טו'** לכתב התביעה.

65. ביום 18.4.05 השיב מפקד מעקב ודיווח במפקדת מצ"ח (בתשובה מקובצת למס' פניות לרבות זו שבנדון), כי "למרות חיפוש מקיף במאגר המידע של מצ"ח לא ניתן היה לאתר כל תיק העוסק במקרים אלה. משכך הריני להשיב שמעיון ברישומת היחידה עולה שהמקרים לא טופלו במצ"ח". (סעיף 2.2. של מכתב התשובה).

רצ"ב העתק התשובה מסומן **נספח טז'** לכתב התביעה.

66. התובע מגיש את התביעה ושומר לעצמו את הזכות לתקן את כתב התביעה, ככל שהדבר יתבקש, לכשיאותו הגורמים המוסמכים למסור לתובע את חומר החקירה, כמבוקש לעיל.

הטיעון המשפטי

אחריות הקפטן, המחפשים והשומרים

גזל

67. מעשיהם של, **הקפטן ו/או המחפשים**, שלוחיה של הנתבעת, מהווים עוולת גזל כמשמעות מושג זה בסעיף 52 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], תשכ"ח-1968 (להלן: **הפקודה**).

הסגת גבול במיטלטלין

68. נטילת רכושו של התובע – כספו ומסמכיו האישיים – מבלי **שהקפטן ו/או המחפשים** ימסרו צו ו/או קבלה כלשהי, בה מפורטים החפצים שנטלו מביתו, כמתחייב בחוק, מהווה עוולה של הסגת גבול במיטלטלין, כמשמעותה בסעיף 31 לפקודה.

69. על פי סעיף 32 לפקודה, על הנתבעת נטל הראיה להוכיח, כי מעשי **הקפטן ו/או המחפשים** נעשו כדין. בכלל זה על הנתבעת להראות ולהוכיח, כי נטילת כספו ומסמכיו האישיים של התובע ואי השבתם עד למועד הגשתה של תביעה זו, התבצעו בסמכות, מטעמים ראויים ועל בסיס הליכים נכונים, אשר נשמרו בהם זכויותיו הדיוניות והמהותיות של התובע.

תקיפה

70. הוראת **הקפטן לשומרים** והאופן בו ביצעו **השומרים** את משימתם - בנשק מכוון מטווח קצר – כלפי התובע, אשתו וילדיו הקטינים, בהם לא דבק חשד כלשהו, ותוך סיכון חייהם, כמתואר לעיל, מהווה תקיפה כמשמעות מושג זה בסעיף 23 לפקודה.

71. האיזמים, הגלויים והסמויים ומעשי ההפחדה, בהם נקט **הקפטן** כלפי התובע במהלך כל אחד מהאירועים והאופן בו נעצר בנו לעיני בני המשפחה, כמפורט לעיל, עולים כדי הטלת אימה - אותה צפה **הקפטן** ואותה התכוון להשיג למטרות זרות - על התובע ועל בני משפחתו ומהווים, כל מעשה לעצמו ובהצבר הדברים, תקיפה, כמשמעות מושג זה בסעיף 23 לפקודה.

כליאת שווא

72. האופן בו הוחזקו בני המשפחה, בהם לא דבק חשד כלשהו, ע"י **הקפטן ו/או השומרים**, בסלון הבית, במשך כשעה וחצי, כפי שתואר לעיל, מבסס עוולת כליאת שווא, כמשמעותה בסעיף 26 לפקודה.

רשלנות

73. מעשי **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים** מהווים עוולת רשלנות כלפי התובע ובני ביתו, כמובנו של מושג זה בסעיף 35 לפקודה, המתבטאת במעשים ו/או המחדלים הבאים:

(1) מעשה הגזל (הביזה), הסגת הגבול במיטלטלין, התקיפה וכליאת שווא, מהווים כשלעצמם גם עוולה של רשלנות;

(2) **הקפטן ו/או המחפשים** גזלו (בזזו), שלא כדין, את כספו של התובע מסמכיו וקמעותיו וגרמו לו נזק ממוני ובלתי ממוני;

(3) **הקפטן ו/או השומרים** תקפו את התובע ובני משפחתו, וכלאו אותם לשווא, מבלי שהייתה להם כל עילה ו/או הסמכה בדין לעשות כן;

(4) **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים** חבים חובת זהירות מושגית כלפי התובע, בהיותם אחראים על שלומו ובטחונו של הציבור כולו ובכלל זה

התובע, ובנסיבות האירוע אף חבים כלפי התובע בחובת זהירות קונקרטיית;

5) **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים** נהגו כפי שאנשי שב"כ וחיילים סבירים לא היו נוהגים בנסיבות העניין;

6) **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים** התנהגו בקלות דעת ובזלזול כלפי גופם וחייהם של התובע ובני משפחתו וכלפי רכושו והפרו ופגעו בזכויותיו החוקתיות במידה העולה על הנדרש;

7) **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים** עשו שימוש שלא כדין בסמכותם ובנשקם וניצלו לרעה את כוח המשרה והשררה וגם לצורך מטרות אישיות ופסולות;

8) **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים** לא עשו כל שביכולתם כדי למנוע את האירועים נשוא התביעה;

9) **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים** הפרו את הדין הצבאי והאזרחי כאחד בדבר האיסור על ביזה ו/או גניבה ו/או גזל ו/או גרימת נזק לרכוש ו/או שימוש בנשק שלא כדין.

הפרת חובה חקוקה

74. במעשיהם ובמחדליהם הפרו שלוחיה של הנתבעת, **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים** בין היתר, את החובות החקוקות הבאות, אשר נועדו להגן על סוג האנשים עמם נמנה התובע. נזקי התובע נגרמו עקב הפרת אותן חובות:

1) סעיפים 2, 3, 4 ו-11 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, האוסרים על פגיעה בחייו, בגופו בכבודו ובקניינו של אדם; מעגנים זכות להגנה על החיים, הגוף הכבוד והקניין ומטילים חובה על רשויות השלטון לכבד זכויות אלה;

2) סעיף 74 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955 (להלן **חש"צ**) האוסר על ביזה; וסעיף 7 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, על תתי סעיפיו, האוסרים על הפרת הזכות לפרטיות ולצנעת הפרט; על חיפוש ברשות היחיד ועל הפגיעה בסוד שיחו, כתביו ורשימותיו;

3) סעיף 85 לחש"צ בדבר האיסור על שימוש בלתי חוקי בנשק;

4) סעיפים 68, 70 ו-72 לחש"צ האוסרים על חריגה מסמכות, על גרימת נזק לרכוש וסיכון החיים או הבריאות, תוך חריגה מסמכות;

5) סעיף 124 ו-125 לחש"צ בדבר התרשלות בקיום פקודה או הוראה ועל העדר חובה לקיים פקודה בלתי חוקית;

6) סעיף 130 לחש"צ האוסר על התנהגות שאינה הולמת.

7) סעיפים 384 ו-390 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), האוסרים על גניבה ועל גניבה על-ידי עובד ציבור של דבר שהגיע לידי מכוח עבודתו;

8) סעיף 452 לחוק העונשין, האוסר על היזק לרכוש;

9) סעיפים 378, 379 ו-382 לחוק העונשין בדבר האיסור על תקיפה ותקיפה בנסיבות מחמירות;

- 10) סעיף 280 לחוק העונשין, האוסר שימוש לרעה בכוח הסמכות ;
- 11) סעיף 4 לתוספת השנייה לפקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971, (להלן: **התוספת השנייה**) האוסר על שימוש לרעה בסמכות ;
- 12) סעיף 18 לתוספת השנייה, האוסר על ניצול מעמד של שוטר שלא לצורך מילוי תפקידו.
- 13) סעיף 24 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: **סד"פ מעצר וחיפוש**), לפיו חיפוש לפי צו שופט ייעשה אך ורק בידי שוטר (או אדם אחר שהשופט נקב בצו במפורש).
- 14) סעיף 25 לסד"פ מעצר וחיפוש, לפיו הסמכות להיכנס ולחפש בבית ללא צו נתונה אך ורק לשוטר ו**אך ורק** בנסיבות של מידידות בהן קיים חשד לביצוע עבירה או מבוצעת עברה נוכח פני השוטר.
- 15) סעיף 26 לסד"פ מעצר וחיפוש הקובע את הנוהל בעריכת החיפוש, לרבות עריכתו בפני שני עדים, שאינם שוטרים בכפוף לחריגים. (בנדון אינם ממין העניין).
- 16) סעיף 27 לסד"פ מעצר וחיפוש, המחייב את מבצע החיפוש לערוך רשימה של כל החפצים שנתפסו על ידו אגב חיפוש בציון המקומות בהם נמצאו, ולהחתים את הרשימה בחתימת העדים לחיפוש.
- 17) סעיף 28 לסד"פ מעצר וחיפוש, המתיר את נוכחות תופש הבית במהלך החיפוש והמחייב למסור לידי העתק רשימה חתומה כנ"ל, של החפצים שנתפסו בביתו.
- 18) סעיפים 32(א), 33, 35 ו-37 לסד"פ מעצר וחיפוש, המורים על ההיתר לתפוס חפצים מסוימים בלבד, על דרך שמירת התפוסים ועל מועד השבתם לבעליהם עם תום הצורך בהזקתם.

אחריות הנתבעת

75. הנתבעת אחראית באחריות **שילוחית** כלפי התובע בגין העוולות כמפורט בסעיפים 67-74 לעיל, שבוצעו על ידי אנשים שתחת פיקוחה ו/או השגחתה ו/או פיקודה, בין היתר בכך שהורתה להם לעשות מעשים אלה ו/או שלא דאגה שמעשים אלה לא יתבצעו ו/או כשלא טיפלה ולא חקרה את התלונה באופן סביר ו/או שאשררה אותם המעשים, כאשר לא נקטה נגדם כל הליך משמעותי או פלילי בעקבות האירועים נשוא התביעה.
76. הנתבעת אחראית כלפי התובע באחריות **ישירה** בגין הנזקים שגרמו לו עקב רשלנות ו/או חוסר זהירות ו/או הפרת חובה חקוקה מצידם של **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים**, המתבטאים בין היתר במעשים ו/או במחדלים הבאים אשר עשתה הנתבעת או חדלה מלעשות:
- 1) לא פיקחה ו/או לא פיקחה כראוי על מעשיהם ו/או מחדליהם של שלוחיה שפעלו מטעמה ;
 - 2) לא דאגה להדריך ו/או להגדיר לשלוחיה את דבר חובתם בשמירה על זכויות האוכלוסייה האזרחית בשכונות הפלסטיניות של העיר ירושלים לרבות שמירה על כבודם, חייהם, שלמות גופם וקניינם ואיסור הפגיעה בזכויות אלה כאמור ;
 - 3) לא נתנה הוראות בטיחות כלל ו/או במידה מספקת ו/או לא וידאה, כי אנשים המסורים להדרכתה, ידעו וישמרו עליהן ;

- 4) הפקידה ביצוע פעולותיה בידי אנשים לא מיומנים ו/או לא מתאימים לתפקיד;
- 5) לא עשתה את כל שביכולתה ו/או כל שהיה עליה לעשות ו/או כל שנכון ו/או דרוש היה לעשות כדי למנוע את אירוע הביזה, ו/או פעלה בקלות ראש ובחוסר זהירות ולא שמה לב ו/או לא השגיחה על האנשים המסורים לאחריותה;
- 6) לא דאגה להבהיר ו/או להסביר ו/או להעביר לכוחות הביטחון הפועלים מטעמה, שלוחיה, את הוראות ו/או הנחיות ו/או נהלים בדבר עריכת חיפוש במיטלטלין ושמירה על הקניין ובמיוחד את דבר חומרת עבירת הביזה;
- 7) התעלמה מתלונות קודמות על ביזה בידי חיילי צה"ל ו/או אנשי כוחות הביטחון האחרים, לא הפיקה את הלקחים המתבקשים ולא נקטה בצעדים נמרצים למניעת הישנותם;
- 8) לא דאגה להבהיר ו/או להסביר ו/או להעביר לכוחות הביטחון הפועלים מטעמה, שלוחיה, את הוראות ו/או הנחיות ו/או נהלים בדבר אופן השימוש בנשק כלפי אזרחים, בתוך בתי מגורים בעת מהלך חיפוש;
- 9) לא פעלה כפי שרשות אחראית, זהירה ונבונה הייתה פועלת בנסיבות העניין כדי למנוע את האירועים ונזקיהם;
- 10) לא עשתה, או לא עשתה די לשם בירור תלונתו של התובע בזמן: לא ניהלה חקירה סבירה ו/או נאותה כפי שרשות אחראית, זהירה ונבונה הייתה פועלת ולא שמרה על מסמכי החקירה שהועברו על ידי התובע ו/או נאספו על ידה כפי שרשות אחראית זהירה ונבונה מצווה לפעול. זאת כדי להעמיד את **הקפטן ו/או המחפשים ו/או השומרים** האחראים לדין ולמגר את עבירת הביזה, המבוצעת מעת לעת ע"י אנשים מכוחות הביטחון הפועלים מטעמה בקרב האוכלוסייה הפלסטינית בעיר ירושלים ובשטחים הכבושים;
- 11) לא פעלה בהתאם להוראות החוק ולא יישמה נהלים ראויים לרישום ומעקב אחר חפצים מוחרמים, כדי להקל על איתורם, לרבות מתן אישור בזמן אמת על החרמתם;
- 12) לא פעלה כדי להשיב את הנגזל – הן המסמכים, שיש להניח כי נמסרו לשב"כ, והן הכסף, אשר בחקירה ראויה ניתן היה למוצאו, אם נבזז;
- 13) הפרה כלפי התובע חובות חקוקות, לרבות אלה המפורטות בכתב תביעה זה, אשר נועדו להגן עליו ועל קנייניו;
- 14) צפתה ו/או הייתה צריכה לצפות, שמחדליה יביאו לנזקיו של התובע.

נזקי התובע

77. האירועים פגעו בתובע: בחירותו, בפרטיותו ובכבודו כבן אנוש וכראש משפחה וברגשותיו כאדם מאמין.

- 1) התובע, אשתו וילדיו הקטינים סבלו אימה ופחד משהושמו תחת קני רובים על לא עוול בכפם; התובע סבל מאיומים חוזרים מצד **הקפטן**, איש שב"כ, אשר די בהילה האופפת אותו ואת הארגון עימו הוא נמנה, כדי לערער את שלוות נפשו של כל אדם מן הישוב, קל וחומר התובע;
- 2) האיומים אף פגעו באמונתו החזקה והמושרשת של התובע בשלטון החוק כמגן, באופן שווה, גם עליו. זו מקצת תחושת הביטחון שהתובע מצליח להפיק מהיותו תושב של שטח כבוש בידי מדינת ישראל;

3) תחושת הפגיעות, עמה נאלץ התובע להתמודד מדי יום, כפלסטיני תושב ירושלים, החריפה והתעצמה משניטלו מתחת למזרון מיטת בני הזוג קטעי הקוראן, חלקם בכתב ידה של אשתו, המשמשים אותם כקמעות ומהווים עבורם משענת ונוחם, רגשית ודתית. ויודגש: אלה לא הוחזרו עד ליום הגשת תביעה זו;

4) נטילתן של תעודות "יקיר המשטרה" פגעו בתחושת החיים המשותפים, ולו במרחב בו הם מתאפשרים, בה משקיע התובע ממרצו גם בימים אלה ממש, כמו גם בכבודו כאדם שהרשויות מוקירות אותו כשומר חוק. ויודגש: גם אלה לא הוחזרו לו עד ליום הגשת תביעה זו.

5) כמו כן פגעה הנתבעת, בין בעצמה ובין באמצעות שלוחיה, בציפיותיו הלגיטימיות של התובע להגנה שווה של החוק לרבות שלא להיות נתון – הוא ובני ביתו – ליחס בלתי אנושי ומשפיל, ולרבות שלא להיות נתון לאיומים והפחדה מצד איש מרות הפועל מכוח החוק ועושה שימוש לרעה בכוחו זה להשלטת טרור בחיי אחרים בביתם; ולרבות שתלונתו תחקר ע"י כל גורמי החקירה, על פי סמכותם, באופן ענייני ויעיל וללא הנחות לזרועות הביטחון, מזה, וענישה קולקטיבית כלפי התובע ובני משפחתו, מזה;

6) בשל אופי הנזקים האמורים, מתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק לתובע, הנובעים מהפגיעות המצטברות בזכויות האדם הבסיסיות, על הסבל ועגמת הנפש שנלוו להן, סך כולל של 50,000 ₪.

81. התובע סבל פגיעה בקניינו ובביטחון שקניין זה מעניק לו. התובע ניזוק מבזיזת כספו - \$5,000 במזומן. באותם ימים, ימי מלחמת ארה"ב בעירק, היוו הכספים "כרית ביטחון" לתובע ולבני משפחתו. שווי בשי"ח לפי השער היציג ביום האירוע 23,320 ₪.

82. כתוצאה מבזיזת כספו זכאי התובע לפיצוי בגין מניעת הנאה מכספו הנאמד, על בסיס הפרשי ריבית והצמדה כחוק, ליום הגשת התביעה, בסך 2,411 ₪.

83. התובע זכאי לשיפוי בגין הוצאותיו לתיקון הריהוט שהרסו המחפשים בסך 1,770 ₪.

מצ"ב העתק הקבלה מנגרית אלדיסי מיום 9.4.03, מסומן **נספח יז'**.

נזק ראייתי:

84. כתוצאה מאי מסירת טופס חיפוש ואישור על נטילת ו/או החרמת הכסף, החפצים והמסמכים, גרמו הנתבעים לתובע נזק ראייתי, הנובע הן מהתרשלותם והן מהפרת חובתם החקוקה כלפיו.

85. כתוצאה, בין היתר, מהחקירה הלקויה, ו/או הלא ממצה ו/או הלא עניינית ו/או האיטית ו/או המתעלמת מתלונות קודמות ו/או מאי התייחסות ראויה לטענות התובע, ו/או מהתרשלות בשמירה על מסמכים ו/או מהעלמות תיק החקירה, גרמה הנתבעת, לתובע נזק ראייתי המתבטא בפגיעה ממשית ביכולתו להיפרע על נזקיו מידי אלה שעוולו כלפיו ו/או בקושי הראייתי להוכיח את תביעתו והעולה, בנסיבות העניין, כדי כלל נזקיו של התובע.

1) בנוסף לאמור, המשטרה לא ביצעה בביתו של התובע פעולות זיהוי פלילי נדרשות בגין אירוע החיפוש;

2) פקמ"ז, הגם הורתה למצ"ח לפתוח בחקירה, לא פיקחה עליה כראוי וסגרה את תיק החקירה תוך זלזול מופגן בתובע, וזאת מבלי למצותה; ובנוסף לא העבירה למבקר השב"כ את התלונה בדבר התנכלות ה**קפטן** שהגיעה לידיעתה ביום 4.6.03;

3) הודעתו של מפקד חוליית מעקב ודיווח במפקדת במצ"ח (נספח טז' לעיל) מבססת את החשד, שמצ"ח לא חקרה את התלונה, חרף הוראת פקמ"ז

לפתוח בחקירה, (נספח יא' לעיל), ו/ או התרשלה בשמירת תיק החקירה, שלא אותר במאגר. הדברים המפורשים בנספח יא', הנ"ל, כי: "...הריני להשיב שמעיון ברישומת היחידה עולה שהמקרים לא טופלו במצ"ח", מדברת בעד עצמה ומטילה צל כבד על התנהלות פקמ"ז ומצ"ח בנדון ועל המידע הסותר שמסרו בשני המסמכים;

4) כמו כן, קיים מבקר השב"כ, קיים בירור סתמי עם "המכונה לוֹאִי" והסתפק בהכחשתו, הצפויה, מבלי לשמוע את טיעונו של התובע;

5) במעשי ההתרשלות, כאמור, הנזק הראייתי אשר גרמה הנתבעת באשמה מעביר את נטל השכנוע אל כתפי הנתבעת והתובע זכאי, כי כך יפסוק בית המשפט הנכבד.

פיצויים עונשיים

86. בשל האופי הנקלה של מעשה הביזה, הנסיבות החמורות בהן בוצע והאיומים והלחצים החוזרים שנלוו להם, ולאור יחסה המזלזל של הנתבעת וטיפול הרשלני והנרפה בחקירות התלונה, הולם לדעת התובע, כי בית המשפט הנכבד יקבע במקרה הנוכחי פיצויים מוגברים ו/או פיצויים עונשיים כנגד הנתבעת, מעבר לנזקי התובע. בכך יהיה משום מתן ביטוי למדיניות משפטית ראויה המבטאת את סלידת החברה בכלל, ושל בית המשפט הנכבד בפרט, ממעשים אלה. משיקולי אגרה מעמיד התובע שיעורם של פיצויים אלה על **15,000 ש"ח**.

כללי

87. לבימ"ש נכבד זה הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה זו.

אשר על כן, בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להזמין את הנתבעת לדין ולחייבה לשלם את מלוא נזקיו של התובע כמפורט לעיל ו/או לפי כל פירוט וחלוקה אחרים, כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון וצודק בנסיבות העניין.

בית המשפט הנכבד מתבקש עוד, לחייב את הנתבעת בתשלום הוצאות המשפט ושכר טרחת עורך דין בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום האירוע ועד התשלום בפועל.

ירושלים, היום 24 לחודש מאי 2005

חנה מטרס - עירון, עו"ד
ב"כ התובע

(ת.ש. 26246)